

PUŠKIN

Alexander
Sergejevič



Piková dáma
a Poviedky nebohého
Ivana Petroviča Belkina

EUROPA

Alexander
Sergejevič
PUŠKIN



Piková dáma
a Poviedky nebohého
Ivana Petroviča Belkina

edícia
PREMENA
zväzok 14

EUROPA

**Александр Сергеевич Пушкин: Пиковая дама
и Повести покойного Ивана Петровича Белкина**
**Alexander Sergejevič Puškin: Piková dáma
a Poviedky nebohého Ivana Petroviča Belkina**

Preklad © Ján Ferenčík, dedičia 2009

Cover design © Martin Vrabec 2009

Layout © Bee and Honey (www.beeandhoney.sk) 2009

Ako štrnásty zväzok edície Premena

vydalo © Vydavateľstvo Európa, s.r.o. 2009

www.vydavatelstvo-europa.sk

ISBN 978-80-89111-49-7



А. С. Пушкин

Piková dáma

Piková dáma znamená tajnú nevráživosť.

Najnovší snár

Keď začalo zas liať, tu schádzali sa hrať často:
 a zvyšovali vklad – bodaj ich – z päťdesiat na sto.
 A inkasovali a zapisovali presne.
 Takto, keď lialo zas, si krátievali čas vecne.

Raz hrali karty u gardového dôstojníka kavalérie Narumova. Ani nezbadali, ako im ubehla dlhá zimná noc; o piatej ráno zasadli k večeri. Tí, čo vyhrali, jedli s veľkou chuťou, ostatní roztržito sedeli nad prázdnyimi taniermi. Ale zjavilo sa šampanské, rozhovor ožil a všetci sa na ňom zúčastnili.

„Ako si obišiel, Surin?“ opýtal sa domáci pán.

„Ako zvyčajne, prehral som. Musím uznať, že nemám šťastie; hoci nezvyšujem základnú stávkku, nikdy sa nerozčuľujem, ničím sa nedám vyviešť z rovnováhy, predsa vždy prehrám.“

„Ani raz si sa nedal zväbiť? Ani raz si nepostavil na *troj-kombináciu*?... Obdivujem tvoju pevnosť.“

„A čo poviete na Hermanna?“ ozval sa jeden z hostí a ukázal na mladého ženistu. „Jakživ nechtyl karty do ruky, jakživ nezdvójnásobil stávkku, a predsa do piatej ráno sedí s nami a sleduje našu hru!“

„Hra ma veľmi zaujíma,“ vyhlásil Hermann, „ale nie som schopný obetovať potrebné v nádeji, že získam nadbytočné.“

„Hermann je Nemec; je vypočítavý, to je všetko!“ poznamenal Tomskij. „Ale ak niekoho neviem pochopiť, tak je to moja stará matka, grófkka Anna Fedotovna.“

„Prečo? V akom zmysle?“ zvolali hostia.

„Nejde mi do hlavy,“ pokračoval Tomskij, „ako je možné, že moja stará matka nehrá!“

„A čo je na tom čudné,“ namietol Narumov, „že osemdesiatročná starena nehrá?“

„Tak vy o nej nič neviete?“

„Nie! Vôbec nič!“

„Ó, tak počúvajte:

Predovšetkým musíte vedieť, že moja stará matka pred takými šesťdesiatimi rokmi chodievala do Paríža a bola tam veľmi populárna. Ľudia za ňou behali, aby videli la Venus moscovite¹; Richelieu jej dvoril a stará matka tvrdí, že sa skoro zastrelil pre jej neoblomnosť.

V tých časoch dámy hrávali farao. Raz na cisárskom dvore prehrala na čestné slovo s vojvodom Orleánskym akúsi veľkú sumu. Keď prišla domov, medzi rečou, kým si odliepala znamienka krásy a rozväzovala krinolínu, oznámila starému otcovi, koľko prehrala a rozkázala mu, aby to zaplatil.

Nebohý starý otec, pokiaľ sa pamätám, bol starej matke čímisi ako správcom majetku. Báł sa jej ako ohňa; jednako, keď počul o takej hroznej prehre, veľmi sa rozčúlil, doniesol účty, vysvetlil jej, že za pol roka utratili pol milióna, že pri Paríži nemajú ani primoskovské, ani saratovské dediny, a kategoricky odmietol zaplatiť. Stará matka mu dala zaucho a ľahla si spať sama na znak svojej neľúbosti.

Na druhý deň si dala zavolať muža, dúfajúc, že domáci trest naňho zaúčinkoval, ale zistila, že je neoblomný. Prvý raz v živote ho o niečom presviedčala, niečo mu vysvetľovala; myslela, že ho obmäkčí blahosklonným dokazovaním, že nie je dlh ako dlh a že je rozdiel medzi princom a kolárom. – Kdeže! Starý otec sa vzbúrila. Nie a nie! Stará matka nevedela, čo robiť.

Dobre sa poznala s istým veľmi zaujímavým človekom. Istotne ste počuli o grófovi Saint-Germainovi², o ktorom sa rozpráva toľko čudessných vecí. Viete, že sa vydával za Večného Žida, za vynálezcu elixíru života a kameňa mudrcov a podobne. Vysmievali sa mu ako šarlatánovi a Casanova vo svojich Zápiskoch tvrdí, že to bol špión; mimochodom, Saint-Germain i pri svojej záhadnosti vyzeral naskrze dôstojne a v spoločnosti bol veľmi príjemný. Stará matka ho

¹ moskovskú Venušu (franc.)

² Gróf Saint-Germain - dobrodruh, ktorý sa zjavil v najvyššej parížskej spoločnosti v 50. rokoch 18. storočia. Zomrel r. 1784. (pozn. red.)

podnes nesmierne miluje a hnevá sa, ak o ňom niekto hovorí neúctivo. Stará matka vedela, že Saint-Germain disponuje veľkými peniazmi. Rozhodla sa, že sa naňho obráti. Napísala mu lístok, v ktorom ho prosila, aby k nej ihneď prišiel.

Starý čudák zaraz dobehol a našiel ju hrozne užialenú. Najčernejšími farbami mu opísala mužovo barbarstvo a napokon vyhlásila, že všetku svoju nádej vkladá do jeho priateľstva a láskavosti.

Saint-Germain sa zamyslel.

„Môžem vám poslúžiť touto sumou,“ povedal, „lenže viem, že nebudete mať pokoj, kým mi dlžobu nezaplatíte, a nechcel by som vám spôsobiť nové starosti. Je tu iné riešenie: môžete si dlžobu odohrať.“

„Ale, milý gróf,“ odpovedala stará matka, „veď vám vravím, že vôbec nemáme peniaze.“

„Na to peniaze nepotrebuje,“ namietol Saint-Germain. „Ráďte ma vypočuť.“

Potom jej odhalil tajomstvo, za ktoré by každý z nás dal veľmi veľa...“

Mladí hráči zbystrili pozornosť. Tomskij si zapálil fajku, potiahol z nej a pokračoval:

„Toho istého večera prišla stará matka do Versailles, au jeu de la Reine³. Vojvoda Orleánsky držal bank; stará matka sa stručne ospravedlnila, že nepriniesla dlžobu, na ospravedlnenie si vymyslela akúsi historku a začala proti nemu stavať. Vybrala si tri karty, postavila postupne na každú z nich: všetky tri vyhrali bank a stará matka si celú dlžobu odohrala.“

„Náhoda!“ povedal jeden z hostí.

„Bájka!“ poznamenal Hermann.

„Možno boli karty poznačené!“ pridal sa tretí.

„Nemyslím,“ vážne odvetil Tomskij.

„To je dobré!“ prehovoril Narumov. „Máš starú matku, čo vie uhádnuť tri karty za sebou, a dosiaľ si sa od nej tie čary nenaučil?“

³ na hru u kráľovnej (franc.)

„Ech, škoda reči!“ odvetil Tomskij. „Mala štyroch synov, medzi nimi aj môjho otca: všetci štyria boli náruživí hráči a ani jednému neprezradila svoje tajomstvo; hoci by to bolo dobre padlo nielen im, ale aj mne. No poviem vám, čo mi rozprával strýc, gróf Ivan Il’jič, a o čom ma ubezpečil na svoju česť. Nebohý Čaplickij, ten, čo umrel v biede, keď premárnil milióny, raz, ešte za mladi, prehral – tuším so Zoričom – okolo tristotisíc. Bol zúfalý. Stará matka, inak vždy prísna k pochabostiam mladých ľudí, sa nevedno prečo nad Čaplickým zľutovala. Povedala mu tri karty, aby na ne rád-radom postavil, ale vyžiadala si od neho čestné slovo, že už nikdy viac nebude hrať. Čaplickij prišiel k svojmu partnerovi; zasadli ku kartám. Čaplickij postavil na prvú kartu päťdesiattisíc a vyhral bank; zdvojnásobil stávkou, potom zoštvornásobil – odohral si dlžobu a ešte vyhral...“

„Ale už je čas ísť spať: je tri štvrte na šesť.“

Naozaj sa už brieždilo, mladíci dopili a rozišli sa.

„Il parait que monsieur est décidément pour les suivantes.“

„Que voulez-vous, madame? Elles sont plus fraîches.“⁴

Rozhovor v spoločnosti

Stará grófka*** sedela vo svojom budoári pred zrkadlom. Okolo nej stáli tri komorničky. Jedna držala nádobu s červeným líčidlom, druhá kazetu s vlásenkami, tretia vysoký čepiec so stužkami ohnivej farby. Grófka sa už celkom vzdala nárokov na krásu, dávno zvädnutú, ale zachovávala všetky zvyky mladosti, prísne sa držala módy sedemdesiatych rokov a obliekala sa rovnako dlho a starostlivo ako pred šesťdesiatimi rokmi. Pri obloku sedela nad vyšívacím rámom slečna, jej chovanica.

„Dobrý deň, grand' maman⁵,“ povedal mladý dôstojník, čo vošiel dnu. „Bonjour, mademoiselle Lise⁶. Grand' maman, mám k vám prosbu.“

„Akú, Paul?“

„Dovoľte, aby som vám predstavil svojho priateľa a dovedol ho k vám v piatok na bál.“

„Doved' ho rovno na bál, tam mi ho predstavíš. Bol si včera u ***?“

„Pravdaže! Bolo tam veľmi veselo; tancovalo sa do piatej ráno. A Jelecká, aká bola krásna!“

„Ale, môj milý! Čože je na nej krásne? Mal si vidieť jej starú matku, kňaznú Dariu Petrovnu! ... À propos, kňazná už iste veľmi ostarela.“

„Akože ostarela?“ roztržito odvetil Tomskij. „Ved' už bude zo sedem rokov, čo umrela.“

Slečna zdvihla hlavu a dala mladíkovi znamenie. Vtedy si spomenul, že pred starou grófkou tajili smrť jej rovesníc,

⁴ „Vidí sa mi, že rozhodne dávate prednosť komorničkam.“ „Čo robíš, madame? Sú sviežejšie.“ (franc.)

⁵ stará mama (franc.)

⁶ Dobrý deň, slečna Líza (franc.)

a zahryzol si do jazyka. Ale grófka prijala túto zvesť , hoci bola pre ňu novinkou, veľmi ľahostajne.

„Umrela?“ povedala. „Ani som nevedela! Spolu nás vymenovali za dvorné dámy, a keď sme predstúpili pred cárovnú...“

A grófka po stý raz vyrozprávala vnukovi svoju smiešnu príhodu.

„No, Paul,“ povedala napokon, „teraz mi pomôž vstať. Lízinka, kde mám tabatierku?“

Grófka so svojimi slúžkami odišla za španielsku stenu dokončiť toaletu. Tomskij zostal so slečnou.

„Koho jej to chcete predstaviť?“ ticho sa spýtala Lizaveta Ivanovna.

„Narumova. Poznáte ho?“

„Nie! Je to vojak, či civilista?“

„Vojak.“

„Ženista?“

„Nie, kavalerista Prečo ste si mysleli, že je ženista?“

Slečna sa usmiala, ale neodpovedala.

„Paul!“ zavolala grófka spoza španielskej steny. „Pošli mi voľajaký nový román, ale, prosím ťa, nie z tých moderných.“

„Ako to myslíte, grand' maman?“

„Nuž taký román, v ktorom hrdina nezaškrtí ani otca, ani matku a kde niet utopencov! Hrozne sa bojím utopencov.“

„Také romány sa teraz nepíšu. Nechceli by ste dajaký ruský?“

„A vari jestvujú aj ruské romány?... Pošli mi, zlatičko, pošli, prosím ťa!“

„Zbohom, grand' maman, ponáhľam sa... Zbohom, Lizaveta Ivanovna! Prečo ste sa nazdávali, že Narumov je ženista?“

A Tomskij vyšiel z budoáru.

Lizaveta zostala sama; prerušila prácu a stala si k obloku. Zakrátko sa na konci ulice spoza rožného domu vynoril mladý dôstojník. Líca jej pokryl rumenec: znova sa dala do práce a sklonila hlavu nízko nad vyšívací rám. Vtom vošla grófka, už úplne oblečená.

„Lízinka, rozkáž zapriaľnúť do koča, pôjdeme sa previeť,“ povedala.

Lízinka vstala od vyšívania a začala si ukladať veci.

„Čo je to s tebou, milá moja? Si hluchá?“ skríkla grófka. „Chyťro daj zapriaľnúť do koča.“

„Hneď!“ ticho odvetila slečna a odbehla do predizby.

Vošiel sluha a podal grófke knižku od kniežat'a Pavla Alexandroviča.

„Dobre! Že ďakujem,“ povedala grófka. „Lízinka, Lízinka! Prosím ťa, kam utekáš?“

„Obliecť sa.“

„Ešte máš dost' času, dušinka. Sadni si. Otvor prvý diel; čítaj nahlas...“

Slečna vzala knižku a prečítala niekoľko riadkov.

„Hlasnejšie!“ napomenula ju grófka. „Čo sa to s tebou porobilo, milá moja? Vari si stratila hlas? ... Počkaj, pritiaľni mi stolček bližšie... No tak!“

Lizaveta Ivanovna prečítala ešte dve stránky. Grófka zívla.

„Zavri tú knižku,“ ozvala sa, „taká hlúposť! Pošli ju nazad kniežat'u Pavlovi s poďakovaním... Tak čo je s tým kočom?“

„Koč je pripravený,“ oznámila Lizaveta Ivanovna, keď pozrela na ulicu.

„Prečo nie si oblečená?“ hnevala sa grófka. „Vždy musím na teba čakať! To sa už nedá vydržať, milá moja.“

Líza odbehla do svojej izby. Neprešli ani dve minúty a grófka zacengala z celej sily. Tri chyžné vbehli jednými dverami a komorník druhými.

„Kde ste všetci, človek sa vás nemôže dovolať,“ okríkla ich grófka. „Povedzte Lizavete Ivanovne, že ju čakám.“

Lizaveta Ivanovna vošla v plášti a klobúčiku.

„Konečne, milá moja!“ povedala grófka. „Aká si vypaľádená! Načo?... Koho chceš očariť? ... Ako je vonku? Zdá sa, že fúka.“

„Nie, prosím, vaša jasnosť! Je celkom bez vetra, prosím,“ odpovedal komorník.

„Vždy tárate, čo vám zide na rozum. Otvorte vetráček! Pravdaže: vietor! A veľmi studený! Vypriahnuť koč! Lízinka, nikam nepôjdeme; škoda ti bolo parádiť sa.“

– Taký ja mám život! – pomyslela si Lizaveta Ivanovna.

Naozaj, Lizaveta Ivanovna bola prenešťastné stvorenie. Trpký je cudzí chlieb a strmé sú schodíky do cudzieho domu, hovorí Dante; a ktože by lepšie poznal trpkosť závislého postavenia ako chudobná chovanica zámožnej stareny? Pravda, grófka *** nemala zlé srdce; no bola svojhlavá ako žena rozmaznaná spoločnosťou, skúpa a pohrúžená do chladného sebeckta ako všetci starí ľudia, čo v minulosti vyčerpali svoju lásku a sú cudzí dnešku. Zúčastňovala sa na všetkých podujatiach vysokej spoločnosti: vláčila sa po bálach, kde sedávala v kúte, namaľovaná a oblečená podľa starej módy, ako obludná a nevyhnutná okrasa bálovej dvorany; vchádzajúci hostia k nej pristupovali, aby ju úctivo pozdravili, akoby to bol ustálený obrad, no potom sa už o ňu nikto neobzrel. Vo svojom dome prijímala celé mesto, zachovávaúc prísnu etiketu, ale podľa tváre nikoho nepoznala. Početné služobníctvo, ktoré stučnelo a ošedivelo v jej predsieňach a čel'adníku, si robilo, čo chcelo, a opreteký okrádalo umierajúcu starenu. Lizaveta Ivanovna bola domácou mučenicou. Nalievala čaj a dostávala pokarhanie za priveľkú spotrebu cukru; nahlas čítala romány a bola vinná za všetky autorove chyby; sprevádzała grófku na prechádzkach a niesla zodpovednosť za počasie a stav ciest. Mala určený plat, ktorý jej nikdy nevyplácali celý; zato však od nej žiadali, aby sa obliekala ako iné, čiže ako máloktoré. Jej spoločenské postavenie bolo veľmi žalostné. Všetci ju poznali, ale nikto si ju nevšímal; na bálach tancovala iba vtedy, ak chýbalo vis-à-vis⁷, a dámy ju chytali pod pazuchu len vtedy, keď si potrebovali v obliekarni upraviť toaletu. Bola samol'úba, veľmi jasne si uvedomovala svoje postavenie a obzerala sa okolo seba, netrpezlivo čakajúc na svojho vykupiteľa, ale mládenci, vy počítaví vo svojej pochabej povýšenosti, ju nepokladali za

⁷ do páru (franc.)

hodnú pozornosti, hoci Lizaveta Ivanovna bola sto ráz milšia ako bezočivé a chladné slečny, okolo ktorých sa krútili. Koľko ráz sa potichučky vytratila z nudného prepychového salónu a šla sa vyplakať do svojej chudobnej izbičky, v ktorej stála otapetovaná španielska stena, bielizník, malé zrkadlo a prostá natretá posteľ a kde lojová sviečka matne svietila v starom mosadznom svietniku.

Raz – stalo sa to dva dni po večere, ktorý sme opísali na začiatku tejto poviedky, a týždeň pred výjavom, pri ktorom sme sa zastavili – raz, keď Lizaveta Ivanovna sedela pri obluku a vyšívala, náhodou pozrela na ulicu a zočila mladého dôstojníka-ženistu, nehybne stojaceho s očami upretými na jej oblok. Sklonila hlavu a opäť sa dala do práce; o niekoľko minút pozrela znova – mladý dôstojník stál na tom istom mieste. Nebola zvyknutá koketovať s okoloidúcimi dôstojníkmi, preto prestala pozeráť na ulicu a vyšívala zo dve hodiny, ani nezdvihla hlavu. Volali na obed. Vstala, a keď si ukladala vyšívací rám, nevdojak pozrela na ulicu: znova zazrela dôstojníka. Videlo sa jej to dosť čudné. Po obede podišla k obluku trocha znepokojená, ale dôstojník tam už nebol, a tak naňho zabudla...

O dáke dva dni, keď s grófkou nasadala do koča, znova ho zočila. Stál celkom pri vchode a tvár mal zakrytú bobrovým golierom; čierne oči mu blýskali spod klobúka. Lizaveta Ivanovna sa zľakla, sama nevediac čoho, a nasadla do koča nevýslovne rozochvená.

Keď sa vrátila domov, rozbehla sa k obluku – dôstojník stál na predošlom mieste a upieral na ňu zrak; odstúpila trápená zvedavosťou a vzrušená citom, ktorý jej bol celkom nový.

Odvtedy neprešlo dňa, aby mladík v istú hodinu neprišiel pod ich obloky. Medzi ním a ňou skrsol mĺkvy vzťah. Keď sedela na svojom mieste pri práci, vždy cítila, že sa blíži – zodvihla hlavu a zo dňa na deň dlhšie naňho pozerala. Mládenec jej bol za to navidomoči vd'ačný, bystrým pohľadom mladého dievčaťa videla, ako mu náhly rumenec pokryl bledé líca zakaždým, keď sa im oči stretli. O týždeň sa naňho usmiala...

Keď Tomskij požiadal grófkú o dovoľenie predstaviť jej svojho priateľa, úbohému dievčaťu zatrepotalo srdce. No keď sa dozvedela, že Narumov nie je ženista, lež gardový kavalerista, zamrzelo ju, že neopatrnou otázkou vyzradila ľahťikárskemu Tomskému svoje tajomstvo.

Hermann bol syn porušeného Nemca, od ktorého zdedil skromnú hotovosť. Bol pevne presvedčený, že si musí zabezpečiť nezávislé postavenie, preto nesialhal ani na úroky, žil iba z platu a nedovolil si ani najmenší pôžitok. Bol však uzavretý a ctižiadostivý a kolegom sa zriedka naskyťla príležitosť vysmiať sa mu za prílišnú šetrnosť. Skrývali sa v ňom mocné vášne a ohnivá fantázia, ale pevná vôľa ho uchránila pred zvyčajnými omyľmi mladosti. Tak napríklad, hoci bol rodeným hráčom, nikdy nechytľl karty do rúk, lebo si vyráľal, že majetkové pomery mu nedovoľujú (ako sám vravieval) *obetovať potrebné v nádeji, že získa nadbytočné* – no celé noci presedel pri kartárskych stolíkoch a s horúčkovitým rozochvetím sledoval rozličné zvraty hry.

Historka o troch kartách mocne zapôsobila na jeho fantáziu a celú noc mu vrtala v hlave. ‚Čo ak mi,‘ rozhutoval na druhý deň večer, túľajúc sa po Petrohrade, ‚čo ak mi stará grófká odhalí svoje tajomstvo? Alebo mi prezradí tie tri spoľahlivé karty? Prečo by som neskúsil šťastie?... Predstaviť sa jej, získať si jej priazeň – ba stať sa hoci jej milencom – ale na to všetko treba čas, a ona má osemdesiatšedem rokov, môže umrieť o týždeň, o dva dni! ... Napokon aj sama tá historka... Dá sa jej veriť?... Nie! Rozvážnosť, zdržanlivosť a pracovitosť, to sú moje tri spoľahlivé karty, čo šťvornásobne, osemnásobne zvýšia moju hotovosť a prinesú mi pokoj a nezávislosť!‘

Zahľbený do takýchto úvah ocitol sa na jednej z hlavných petrohradských ulíc pred domom vystavaným v starobyľom slohu. Ulica bola plná hintovov, koč za kočom zastával pred osvetleným hlavným vchodom. Z dvierok kočov sa podchvíľou vysunula to štíhla noha mladej krásavice, to zasa šťrngajúca jazdecká čižma alebo pásikavá pančuha a diplomatická

topánka. Kožuchy a plášte sa mihali popri mohutnom vrátnikovi. Hermann zastal.

„Čí je to dom?“ opýtal sa policajného strážnika.

„Grófky ***,“ odvetil policajt.

Hermann sa zachvel. Znova sa mu v mysli vynorila čudesa historika. Začal sa prechádzať okolo domu, rozmýšľajúc o jeho majiteľke a jej zázračnej schopnosti. Bolo už neskoro, keď sa vrátil do svojej tichej izbičky; dlho nemohol zaspať, a keď ho premohol spánok, prisnili sa mu karty, zelený hráčsky stôl, kôpky bankoviek a hrbky zlatiek. Staval na každú kartu, odvážne zvyšoval stávky, ustavične vyhrával, zhraboval zlato a pchal si bankovky do vrecák. Keď sa neskoro ráno zobudil, vzdychol nad stratou fantastického bohatstva, znova sa šiel túlať po meste a znova sa ocitol pred domom grófky ***. Akoby ho bola k nemu priťahovala neznáma sila. Zastal a zadíval sa na obloky. V jednom z nich zbadal čiernovlasú hlávku, sklonenú akiste nad knižkou alebo nad ručnou prácou. Hlávka sa zdvihla. Hermann zočil sviežu tváričku a čierne oči. Táto chvíľa rozhodla o jeho osude.

Vous m'écrivez, mon ange, des lettres de quatre pages plus vite, que je ne puis les lire.⁸

Z listu

Len čo Lizaveta Ivanovna odložila plášť a klobúk, grófka poslala po ňu a znova kázala zapriaгнуť do koča. Zišli ku koču. Vo chvíli, keď dvaja lokaji nadvihli starenu a potisli ju do dvierok, Lizaveta Ivanovna zočila celkom pri kolese známeho ženistu; chytil ju za ruku; kým sa spamätala zo zľaknutia, mladík bol preč; v ruke jej zostal lístok. Schovala ho do rukavičky a celou cestou nič nevidela, nič nepočula. Grófka mala vo zvyku podchvíľou sa v koči vypytovať: S kým sme sa to stretli? Ako sa volá tento most? Čo je napísané na tamtom vývesnom štíte? Lizaveta Ivanovna odpovedala tentoraz naverímboha a nevhodne a nahnevala grófku.

„Čo sa ti porobilo, milá moja! Vari ti preskočilo? Alebo ma nepočuješ, alebo ma nerozumieš?... Chvalabohu ani neráčkujem, ani rozum mi neprestal slúžiť!“

Lizaveta Ivanovna ju nepočúvala. Keď sa vrátili domov, rozbehla sa do svojej izby a vylovila list z rukavičky; nebol zapečatený. Lizaveta Ivanovna si ho prečítala. Obsahoval vyznanie lásky; bol nežný a úctivý, od slova do slova odpísaný z nemeckého románu. Lenže Lizaveta Ivanovna po nemecky nevedela a list sa jej veľmi páčil.

No to, že list prijala, ju predsa len mimoriadne znepokojilo. Prvý raz nadväzovala tajné, blízke styky s mladým mužom. Jeho trúfalosť ju desila. Vyčítala si neopatrnosť a nevedela, čo robiť: či viacej nesesávať pri obloku a nevšímavosťou schladiť mladého dôstojníka, aby ho prešla chuť na ďalšie prenasledovanie, či mu list vrátiť, či odpovedať chladne a rozhodne. Nemala sa s kým

⁸ Píšete mi, anjel môj, štvorstránkové listy rýchlejšie, ako ich stačím čítať! (franc.)